

Aldo Leopold - Etika Země

(Leopold, A. 1999. *Etika Země*. In Leopold, A. 1999. *Obrázky z chatrče a rozmanité poznámky*. Tulčák: Abies, s. 233–255. (Orig. *A Sand County Almanac*, 1966.)

Na čem především zakládá A. Leopold svou argumentaci pro etické ohledy k zemi?

Aldo Leopold ve svém textu pobízí k vytvoření etiky země. Ta navazuje na etiku klasickou zabývající se především společenstvím lidí a rozšiřuje toto společenství na celou zemi tedy půdu, vodu, rostliny a zvířata. A vyzývá k respektování všech členů tohoto společenství a k zachování jejich práva na život bez ohledu na to, jestli je jejich přežití momentálně ekonomicky výnosné nebo není. Dělení všeho na ekonomické a neekonomické chápe autor jako špatné a krátkozraké, protože předpokládá, že „ekonomicky výnosné součásti krajiny budou fungovat i bez těch neekonomických.“ (A. Leopold,

Jeho nejsilnější argument proto, že by respekt k zemi měl být pěstován jako nová vrstva etiky, je to, že vše na zemi je provázáno složitou strukturou, která by se dala graficky znázornit jako pyramida. Její dolní vrstva je tvořena půdou, která je důležitou zásobárnou energie, v půdě žijí rostliny, čerpající energii ze slunce. Rostliny jsou dále zpracovávány jako potrava vyššími články pyramidy a energie dále putuje v potravním řetězci mezi organismy. Díky těmto vztahům chápe autor zemi jako komplikovanou strukturu, jejíž narušování, ničením jejích jednotlivých částí, je velmi nebezpečné pro její správné fungování.

Jsou jeho východiska podle vás dobrá?

Myslím si, že jeho východiska dobrá jsou. Text mi připadá dobře vystavěný a myšlenky v něm správně utříbené. Myslím, že bychom měli chápat Zemi, jako křehkou propojenou soustavu, do které patříme také my a tím pádem bychom měli společně dbát o to,

aby tato soustava byla co nejméně narušována. **Myslím, že fakt, že jsme propojeni se zbytkem živého i neživého osazenstva Země potravními řetězci je nevyvratitelný.**

Zvláště zajímavá mi přijde autorova myšlenka, že stejně jako lidé dobrovolně potlačují svůj osobní zájem v případě sociálních opatření jako je stavba škol nebo silnic, měli by se omezovat i pokud jde o opatření environmentální. Z této teze je jasné, že autor považuje celé přírodního společenství za stejně hodnotné jako společenství lidí. Většina lidí považuje společnost lidí za to nejhodnotnější co na zemi je, nadřazuje lidskou rasu nad celou živočišnou i rostlinou říši. Když se ale na člověka nedíváme jako na velitele systému, ale jako na jeho součást, kterou nepochybně je, dojdeme k závěru, že ptát se na otázku jestli je důležitější příroda nebo společnost je už z podstaty věci zbytečné.

Je jeho argumentace relevantní i dnes?

Myslím, že jeho argumentace voláním po změně majetnických vztahů k přírodě a to, že jedinou její cenu vidíme v penězích, je stále velmi aktuální a je to jeden ze základních problémů, kterým je třeba čelit při snaze změnit pohled lidí na přírodu.

Zdá se mi, že je možná čím dál tím relevantnější, protože vykořisťování přírody spíše než, že by ze světa mizelo, tak probíhá stále sofistikovaněji. I v současné době je pravda, že největším nepřítelem ekologických opatření je jejich nízká okamžitá ekonomická výnosnost a téměř žádná peněžní hodnota jednotlivých součástí přírody.